

Załącznik nr 1 do uchwały nr 123/5921/26
Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego
z dnia 16 września 2026 r.

WIELOLETNI PROGRAM WSPÓŁPRACY SAMORZĄDU WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO-POMORSKIEGO Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI NA LATA 2026–2030

PROJEKT
Toruń, Wrzesień 2026

Spis treści

1. Wprowadzenie	3
2. Postanowienia ogólne	3
3. Podstawa prawna i dokumenty powiązane.....	4
4. Diagnoza kondycji III sektora i sytuacji wolontariatu w WK-P	4
4.1. Synteza wyników badania	5
4.2. Wnioski i rekomendacje Zespołu.....	5
4.3. Podsumowanie wyzwań rozwojowych.....	6
5. Analiza SWOT	6
6. Wizja Programu	7
7. Zasady współpracy	7
8. Cel główny, cele szczegółowe i działania	8
Cel szczegółowy 1. Zwiększenie udziału organizacji w tworzeniu i realizacji polityk publicznych.....	8
Cel szczegółowy 2. Rozwijanie potencjału instytucjonalnego organizacji oraz dostosowanie usług do potrzeb.....	8
Cel szczegółowy 3. Promowanie aktywności obywatelskiej i wolontariatu.....	9
Cel szczegółowy 4. Budowa partnerskiego modelu współpracy oraz wzmocnienie dialogu międzysektorowego.....	9
9. Zakres przedmiotowy Programu.....	9
10. Formy i sposób realizacji Programu	10
10.1. Formy współpracy	10
10.2. Sposób realizacji Programu	10
11. Okres realizacji Programu	11
12. Finansowanie Programu	11
13. Założenia systemu realizacji i partnerzy	12
13.1. Adresaci i miejsce realizacji	12
13.2. Zarządzanie Programem.....	12
13.3. Partnerzy współpracy	12
14. Monitorowanie realizacji Programu	13
14.1. Sposób i częstotliwość pomiarów	13
14.2. Tryb sprawozdawczy.....	13
14.3. Ramowy harmonogram wdrażania Programu	14
15. Wskaźniki monitorujące realizację Programu	14
16. Powiązanie Programu z realizacją Strategii rozwoju województwa i Planem realizacji ustaleń Strategii	16
16.1. Miejsce Programu w systemie wdrażania Strategii.....	16
16.2. Powiązanie z projektami kluczowymi i Obszarami Strategicznej Interwencji.....	16
16.3. System odpowiedzialności i koordynacji.....	17
16.4. Integracja monitoringu i sprawozdawczości.....	18
16.5. Wkład Programu w realizację celów Strategii.....	18
16.6. Powiązanie z Obszarami Strategicznej Interwencji (OSI)	19
16.7. Powiązanie z lokalnymi grupami działania i lokalnymi strategiami rozwoju.....	19
17. Podsumowanie	20
17.1. Sposób tworzenia programu i przebieg konsultacji.....	21

1. Wprowadzenie

Współpraca samorządu województwa z organizacjami pozarządowymi stanowi jeden z kluczowych elementów rozwoju regionu - w wymiarze społecznym, gospodarczym, kulturalnym i środowiskowym. Opiera się ona na zasadach partnerstwa, przejrzystości, równości oraz wzajemnego szacunku, a jej celem jest zapewnienie efektywnej i długofalowej kooperacji służącej poprawie jakości życia mieszkańców. Współpraca obejmuje szeroki zakres działań - od wspierania inicjatyw obywatelskich, ochrony środowiska, sportu, kultury i edukacji, przez zdrowie i pomoc społeczną, po bezpieczeństwo publiczne, rozwój społeczny oraz turystykę.

Wieloletni Program Współpracy Samorządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z organizacjami pozarządowymi na lata 2026-2030 (dalej: „Program”) jest wieloletnim dokumentem programowym, który w perspektywie pięcioletniej określa ramy, zasady i kierunki współpracy między Samorządem Województwa a sektorem pozarządowym, Program stanowi dokument wdrożeniowy (operacyjny) strategii rozwoju województwa i jest ujęty w *Planie realizacji ustaleń Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku - Strategia Przyspieszenia 2030+* jako regionalny dokument programowy oznaczony kodem RDP03.

Program został opracowany w oparciu o materiał wypracowany przez zespół roboczy powołany przez Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego, w skład którego weszli przedstawiciele Samorządu Województwa - pracownicy komórek organizacyjnych związanych z realizacją zadań z zakresu pożytku publicznego - oraz przedstawiciele organizacji pozarządowych. Prace prowadzono zgodnie z modelem partycypacyjnym, uwzględniającym doświadczenia i stanowiska obydwu sektorów. Punktem wyjścia była analiza kondycji III sektora i sytuacji wolontariatu w województwie kujawsko-pomorskim, na podstawie której zdefiniowano wizję, cele i kierunki działania Programu.

Program pozostaje spójny z kierunkami rozwoju regionu wynikającymi z obowiązującej strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego oraz z obowiązujących wojewódzkich programów i polityk sektorowych.

2. Postanowienia ogólne

Ilekoć w Programie jest mowa o:

- **komórce organizacyjnej** - rozumie się przez to właściwą komórkę organizacyjną Urzędu Marszałkowskiego odpowiedzialną za współpracę z organizacjami pozarządowymi;
- **Marszałku** - rozumie się przez to Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego;
- **organizacjach pozarządowych (NGO)** - rozumie się przez to organizacje pozarządowe oraz inne podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego, o których mowa w art. 3 ust. 2 i 3 Ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie;
- **Programie** - rozumie się przez to Wieloletni Program Współpracy Samorządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z organizacjami pozarządowymi na lata 2026-2030;
- **RDPP** - rozumie się przez to Radę Działalności Pożytku Publicznego Województwa Kujawsko-Pomorskiego;
- **Samorządzie Województwa** - rozumie się przez to Samorząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego;

- **Sejmiku Organizacji Pozarządowych** - rozumie się przez to Sejmik Organizacji Pozarządowych Województwa Kujawsko-Pomorskiego;
- **Urzędzie Marszałkowskim** - rozumie się przez to Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego w Toruniu;
- **Ustawie** - rozumie się przez to ustawę z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (z późn. zm.);
- **WK-P** - rozumie się przez to województwo kujawsko-pomorskie;
- **Zespole** - rozumie się przez to zespół roboczy powołany przez Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego do opracowania projektu Programu uchwałą nr 50/2353/25 z dnia 14 kwietnia 2025 r.

3. Podstawa prawna i dokumenty powiązane

Podstawę prawną Programu stanowią następujące akty prawne:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej - w zakresie zasady pomocniczości oraz wolności zrzeszania się;
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (z późn. zm.) - stanowiąca podstawę uchwalenia wieloletniego programu współpracy (art. 5a ust. 2 oraz ust. 5);
- ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (z późn. zm.);
- ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (z późn. zm.).

Program pozostaje ponadto spójny z dokumentami planistycznymi Samorządu Województwa:

- obowiązująca strategia rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego;
- Plan realizacji ustaleń strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego, w którym Program został ujęty jako regionalny dokument programowy kluczowy dla realizacji ustaleń Strategii (oznaczenie RDP03), przyjęty uchwałą Nr 18/945/24 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 18 września 2024 r.;
- obowiązujące wojewódzkie programy i polityki sektorowe (m.in. w obszarach polityki społecznej, ekonomii społecznej, wspierania rodziny, ochrony zdrowia psychicznego, działań na rzecz osób z niepełnosprawnościami, polityki senioralnej, ochrony środowiska oraz rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji);
- regionalne programy operacyjne i programy współfinansowane ze środków europejskich realizowane na terenie województwa;
- roczne programy współpracy Samorządu Województwa z organizacjami pozarządowymi, uchwalane na każdy rok obowiązywania Programu.

4. Diagnoza kondycji III sektora i sytuacji wolontariatu w WK-P

Celem diagnozy jest zwięźle zidentyfikowanie potrzeb organizacji pozarządowych oraz obszarów wymagających wsparcia ze strony Samorządu Województwa. Diagnozę oparto na wynikach „Badania kondycji trzeciego sektora i sytuacji wolontariatu w województwie kujawsko-pomorskim” przeprowadzonego w 2024 r. (obejmującego lata 2019–2024) oraz na wnioskach i rekomendacjach Zespołu.

Badanie zrealizowano techniką ankietową (badanie kwestionariuszowe) wśród organizacji pozarządowych prowadzących działalność na terenie województwa kujawsko-pomorskiego. Miało ono charakter jednorazowy i zakończony, co czyni je stabilnym źródłem odniesienia -

przytoczone dane nie ulegają zmianie i nie wymagają aktualizacji w toku obowiązywania Programu. Szczegółowy opis próby badawczej oraz zastosowanego narzędzia zawiera raport z badania, stanowiący materiał źródłowy Programu.

Badaniem objęto 258 organizacji pozarządowych; zastosowano dobór próby odzwierciedlający populację organizacji pozarządowych pod względem miejsca zarejestrowania. Badanie przeprowadzono techniką CAWI (ankieta internetowa) ze wsparciem telefonicznym, a respondentami byli członkowie zarządów organizacji.

4.1. Synteza wyników badania

Potencjał i skala działalności

- Sektor jest liczny i zróżnicowany. Aż 81% organizacji oceniło, że skala ich działalności jest obecnie większa niż pięć lat temu lub utrzymała się na tym samym poziomie.
- 51% organizacji działa codziennie, podczas gdy 26% nie działa systematycznie - region wyróżnia się na tle kraju większą regularnością działań.
- Głównymi grupami docelowymi są: dzieci i młodzież (65%), społeczność lokalna (53%), seniorzy (47%), rodziny (38%) oraz osoby chore i z niepełnosprawnościami (36%).

Zarządzanie i kadry

- Zarządy są nieliczne i stabilne: blisko 80% organizacji ma zarządy liczące do 5 osób (średnio 4 osoby), a u 75% skład nie zmienił się w ciągu ostatnich pięciu lat.
- Sektor opiera się głównie na pracy społecznej - 79% organizacji nie zatrudniało etatowych pracowników, a 42% polega wyłącznie na pracy społecznej. Najczęstsze problemy kadrowe to zbyt niskie wynagrodzenia (56%) i przeciążenie obowiązkami (45%).

Wolontariat

- 40% organizacji odnotowało wzrost liczby wolontariuszy, a 39% utrzymało ich liczbę. Współpraca ma jednak najczęściej charakter akcyjny (51%), a regularną współpracę deklaruje jedynie 15% organizacji.
- Wolontariat opiera się głównie na osobach młodych, uczących się lub studiujących (76%); 35% organizacji uznaje liczbę wolontariuszy za zbyt małą.

Finanse, potrzeby i kompetencje

- Największą barierą ograniczającą skalę działań są trudności z finansowaniem działań merytorycznych (60%) oraz kosztów administracyjnych (44%).
- Najczęściej zgłaszane potrzeby to środki na działania merytoryczne (76%) i na obsługę organizacji (51%), a także specjalistyczny sprzęt, szkolenia oraz własny lokal.
- Wysokie jest zapotrzebowanie na rozwój kompetencji w zakresie pozyskiwania środków z funduszy unijnych (71%), od firm (69%) i z dotacji samorządowych (66%), a także promocji (57%), rozliczania (54%) i zarządzania projektami (53%).

Współpraca międzysektorowa

- 94% organizacji deklaruje chęć współpracy z innymi NGO, a 80% prowadzi taką współpracę w latach 2020-2024 (głównie wymiana doświadczeń, wzajemna pomoc, wspólna realizacja przedsięwzięć).
- 86% organizacji jest zainteresowanych współpracą z biznesem, a 56% ją prowadziło - najczęściej w formie wsparcia finansowego (77%) i rzeczowego (57%); wsparcie to bywa jednak incydentalne.

4.2. Wnioski i rekomendacje Zespołu

- Kluczowym problemem pozostaje niewystarczający poziom środków publicznych przeznaczanych na współpracę z III sektorem oraz nierówna ich dystrybucja między

obszary tematyczne; niedofinansowane bywają m.in. wsparcie osób starszych i przewlekle chorych, integracja osób z niepełnosprawnościami, profilaktyka zdrowia psychicznego, przeciwdziałanie przemocy i uzależnieniom, edukacja, turystyka oraz ekologia.

- Potrzebne są systemowe instrumenty wsparcia uwzględniające zarówno nowe i młode organizacje, jak i podmioty o dłuższym stażu, którym brakuje kompetencji do dalszego rozwoju.
- Warunki konkursowe wymagają uproszczenia - organizacje wskazują na zbyt krótki okres dofinansowania, pracochłonne procedury rozliczania oraz konieczność wnoszenia wkładu własnego.
- Stałym i niezmiennym zapotrzebowaniem pozostaje wsparcie szkoleniowo-doradcze, w szczególności w zakresie profesjonalizacji zarządzania, pozyskiwania środków i wykorzystania nowych technologii.
- Niezbędne jest wzmacnianie współpracy wewnątrzsektorowej i międzysektorowej oraz rozwój wolontariatu jako elementu kapitału społecznego regionu.

4.3. Podsumowanie wyzwań rozwojowych

Z diagnozy wyłaniają się cztery podstawowe wyzwania, które stały się punktem odniesienia dla celów Programu: (1) stabilizacja i zwiększenie dostępności finansowania oraz uproszczenie procedur; (2) profesjonalizacja i wzmocnienie potencjału instytucjonalnego organizacji; (3) rozwój aktywności obywatelskiej i wolontariatu, zwłaszcza wśród osób młodych; (4) budowa trwałego, partnerskiego modelu dialogu międzysektorowego, obejmującego także organizacje z terenów wiejskich.

Diagnoza sektora ma charakter wojewódzki; dane z badania ankietowego nie zostały zdezagregowane terytorialnie. Kontekstem dla wyzwań rozwojowych pozostają obserwowane w regionie procesy demograficzne - starzenie się społeczeństwa, ujemny przyrost naturalny oraz wyludnianie części obszarów, zwłaszcza wiejskich i peryferyjnych - które osłabiają lokalny kapitał społeczny i zaplecze kadrowe organizacji. Terytorialne różnicowanie wsparcia dla sektora, powiązane z Obszarami Strategicznej Interwencji, opisano w rozdziale 16.6.

5. Analiza SWOT

Analiza SWOT stanowi pomost między częścią diagnostyczną a celami Programu. Materiałem źródłowym były wyniki analizy danych zastanych oraz konkluzje z badania kondycji III sektora, uzupełnione pracami Zespołu.

Przedstawiona analiza SWOT stanowi syntetyczne podsumowanie diagnozy zawartej w rozdziale 4 i została opracowana wyłącznie na podstawie danych GUS, wyników badania sektora pozarządowego przeprowadzonego w 2024 r. oraz wniosków sformułowanych przez Zespół roboczy.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
• Duża liczba i różnorodność organizacji - świadczące o dużym potencjale zaangażowania społecznego. • Wysoki kapitał społeczny i aktywność obywatelska oparte na lokalnych stowarzyszeniach i inicjatywach. • Silna motywacja i misyjność osób działających w organizacjach. • Doświadczenie w pozyskiwaniu i rozliczaniu środków (m.in. unijnych).	• Deficyt kompetencji zarządczych wśród liderów i członków organizacji. • Problemy finansowe i niestabilność finansowania - silne uzależnienie od dotacji. • Odptyw wykwalifikowanej kadry do sektora prywatnego. • Słaba współpraca i sieciowanie między organizacjami oraz z biznesem.

Sprawne wykorzystanie nowoczesnych technologii i mediów społecznościowych.	Niedostateczna współpraca z instytucjami publicznymi i deficyt kompetencji po obu stronach.
SZANSE - Dostęp do funduszy zewnętrznych - unijnych, rządowych i samorządowych. - Rozwój edukacji obywatelskiej i budowanie aktywnych wspólnot lokalnych. - Wzrost świadomości społecznej i zainteresowania wolontariatem oraz działalnością charytatywną. - Wykorzystanie nowych technologii (m.in. AI, zaawansowane platformy) w realizacji misji i fundraisingu.	ZAGROŻENIA - Zależność od środków publicznych i wrażliwość na zmiany priorytetów i sytuacji budżetowej. - Zmienność przepisów prawa utrudniająca stabilne planowanie. - Silna konkurencja o ograniczone środki finansowe. - Wyludnianie się niektórych obszarów i osłabianie lokalnego kapitału społecznego.

6. Wizja Programu

Silne i innowacyjne partnerstwo Samorządu Województwa i organizacji pozarządowych na rzecz wzmocnienia spójności społecznej i zrównoważonego rozwoju Kujaw i Pomorza.

Wizja zakłada stworzenie dynamicznej, otwartej i współpracującej wspólnoty regionalnej, w której Samorząd Województwa oraz organizacje pozarządowe działają jako równorzędni, strategiczni partnerzy na rzecz społeczności lokalnych. Opiera się na silnym partnerstwie, otwartości i zaufaniu, transparentności oraz równości. Podkreśla rolę organizacji pozarządowych jako kreatorów nowych rozwiązań społecznych i dostawców usług dla społeczności lokalnych.

Strategicznym filarem wizji jest wzmocnienie potencjału organizacji - zarówno z miast, jak i z terenów wiejskich - wspieranie ich innowacyjności oraz zwiększanie wpływu na rozwiązywanie kluczowych problemów społeczno-gospodarczych regionu. Realizując ją, Samorząd Województwa wspólnie z organizacjami dąży do osiągania celów poprzez dzielenie się wiedzą, zasobami i doświadczeniem, aby tworzyć lepszą przestrzeń rozwoju i wzmacniać kapitał społeczny województwa kujawsko-pomorskiego.

7. Zasady współpracy

Współpraca Samorządu Województwa z organizacjami pozarządowymi opiera się na następujących zasadach, do których przestrzegania zobowiązane są obie strony:

- Zasada pomocniczości** - organizacje mają prawo do samodzielnego diagnozowania i rozwiązywania problemów społecznych wszędzie tam, gdzie jest to możliwe, a Samorząd Województwa wspiera inicjatywy obywatelskie tylko wtedy, gdy pomoc jest niezbędna.
- Zasada suwerenności stron** - obie strony działają jako równorzędni partnerzy, respektując niezależność decyzji drugiej strony i wzajemnie się informując o istotnych działaniach.
- Zasada partnerstwa i równości stron** - ścisła i konstruktywna współpraca realizowana poprzez włączanie organizacji w procesy podejmowania decyzji i realizacji zadań publicznych.

- **Zasada efektywności** - wybór najbardziej efektywnego sposobu realizacji zadań publicznych oraz gospodarne wydatkowanie środków i rzetelna sprawozdawczość.
- **Zasada uczciwej konkurencji** - równe szanse organizacji w ubieganiu się o realizację zadań oraz jawne kryteria oceny ofert.
- **Zasada jawności** - udostępnianie informacji o działaniach, zamiarach, celach i środkach przez obie strony.
- **Zasada dostępności** - zapewnienie dostępności cyfrowej, architektonicznej oraz informacyjno-komunikacyjnej osobom ze szczególnymi potrzebami.
- **Zasada równości szans i niedyskryminacji** - równe prawo uczestnictwa we wszystkich dziedzinach życia bez względu na wiek, płeć, niepełnosprawność czy pochodzenie.
- **Zasada otwartości (transparentności)** - jawność działalności organizacji wobec darczyńców, beneficjentów i opinii publicznej.
- **Zasada wzajemnego szacunku** - prawo każdej ze stron do zachowania niezależności i autonomii oraz traktowanie wszystkich z szacunkiem.
- **Zasada spójności społecznej** - działanie na rzecz zmniejszania nierówności i wykluczenia, akceptacji różnorodności oraz dobra wspólnego.
- **Zasada zrównoważonego rozwoju** - realizacja celów statutowych z uwzględnieniem ich trwałości oraz wpływu na środowisko i społeczeństwo.
- **Zasada refleksyjności strategicznej** - analizowanie, ocenianie i wspólne modyfikowanie decyzji strategicznych w dialogu społecznym, w odpowiedzi na zmieniające się warunki.

8. Cel główny, cele szczegółowe i działania

Cele szczegółowe Programu wynikają bezpośrednio z diagnozy kondycji organizacji pozarządowych i sytuacji wolontariatu w województwie kujawsko-pomorskim. Odpowiadają na zidentyfikowane wyzwania związane z udziałem organizacji w politykach publicznych, rozwojem ich potencjału instytucjonalnego, aktywnością obywatelską i wolontariatem oraz budową trwałych partnerstw międzysektorowych.

Cel główny: Wzmocnienie roli organizacji pozarządowych jako partnerów Samorządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego w realizacji polityk publicznych oraz wspieranie rozwoju społeczeństwa obywatelskiego w regionie.

Cel szczegółowy 1. Zwiększenie udziału organizacji pozarządowych w tworzeniu i realizacji polityk publicznych

- zaangażowanie organizacji w opiniowanie i konsultowanie założeń regionalnych polityk publicznych, projektów programów, strategii i aktów prawnych w obszarach wzajemnego zainteresowania;
- tworzenie wspólnych zespołów doradczych i inicjatywnych złożonych z przedstawicieli organizacji oraz administracji publicznej;
- wzmocnienie roli RDPP poprzez zwiększenie jej udziału w konsultowaniu, tworzeniu, monitorowaniu i ewaluacji polityk publicznych oraz formułowaniu rekomendacji dotyczących rozwoju społeczeństwa obywatelskiego i współpracy z organizacjami pozarządowym;

- uruchomienie platformy informacyjno-promocyjnej, w tym w mediach społecznościowych, wspierającej komunikację i promocję działań Samorządu Województwa, RDPP, Sejmiku Organizacji Pozarządowych oraz sektora pozarządowego.

Cel szczegółowy 2. Rozwijanie potencjału instytucjonalnego organizacji oraz dostosowanie usług do potrzeb społeczności

- poszerzenie zakresu zleczanych zadań publicznych i podniesienie jakości usług poprzez ich zlecenie w trybie konkursowym;
- poszerzenie zakresu zadań publicznych w trybie pozakonkursowym (art. 19a Ustawy);
- realizacja szkoleń podnoszących kompetencje i profesjonalizację organizacji;
- wprowadzanie nowych form rozwijania kompetencji (m.in. webinaria, konferencje, e-learning, poradniki);
- zapewnienie wsparcia doradczego dla organizacji;
- rozwijanie instrumentów wsparcia wzmacniających potencjał instytucjonalny NGO;
- wprowadzenie mechanizmów wzmacniania kompetencji liderskich.

Cel szczegółowy 3. Promowanie aktywności obywatelskiej i wolontariatu

- organizowanie konkursów doceniających i promujących najlepsze inicjatywy społeczne realizowane przez organizacje pozarządowe;
- promowanie aktywności obywatelskiej i upowszechnianie idei wolontariatu.

Cel szczegółowy 4. Budowa partnerskiego modelu współpracy oraz wzmocnienie dialogu międzysektorowego

- wzmacnianie partnerskiej współpracy Samorządu Województwa z jednostkami samorządu terytorialnego niższych szczebli oraz organizacjami pozarządowymi na różnych płaszczyznach poprzez nowe narzędzia wsparcia;
- wspieranie partnerstw i współpracy międzysektorowej;
- wzmocnienie partnerskiej realizacji zadań publicznych;
- upowszechnianie dobrych praktyk w zakresie współpracy międzysektorowej.

9. Zakres przedmiotowy Programu

Zakres przedmiotowy Programu wynika z art. 4 Ustawy, określającego sferę zadań publicznych. Przedmiotem Programu jest zaangażowanie, wykorzystanie i wsparcie potencjału organizacji pozarządowych w realizacji zadań istotnych dla rozwoju województwa. Powiązanie zakresu z ustawowym katalogiem zadań publicznych - a nie z konkretnymi celami operacyjnymi dokumentów strategicznych - zapewnia trwałość zapisów przez cały okres obowiązywania Programu. Sposób, w jaki działania realizowane w tym zakresie przyczyniają się do osiągnięcia celów Strategii, opisano w rozdziale 16.

Priorytetowe obszary współpracy w latach 2026–2030, wynikające z diagnozy potrzeb regionu, obejmują w szczególności:

- pomoc społeczną, wspieranie rodziny oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i ubóstwu;
- działania na rzecz osób z niepełnosprawnościami oraz ich integracji społecznej i zawodowej;
- działania na rzecz osób starszych i wsparcie polityki senioralnej;

- ochronę i promocję zdrowia, w tym profilaktykę zdrowia psychicznego dzieci, młodzieży i dorosłych;
- przeciwdziałanie uzależnieniom oraz przemocy;
- naukę, edukację, oświatę i wychowanie;
- kulturę, sztukę oraz ochronę dziedzictwa;
- wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej oraz turystyki i krajoznawstwa;
- ekologię i ochronę środowiska oraz zrównoważony rozwój;
- rozwój wspólnot i społeczności lokalnych oraz działalność na rzecz społeczeństwa obywatelskiego;
- rozwój ekonomii społecznej oraz promocję i organizację wolontariatu;
- działalność wspomagającą rozwój organizacji pozarządowych i wzmacnianie ich potencjału.

Priorytetyzacja obszarów. Wśród wymienionych obszarów, zgodnie z wnioskami diagnozy (rozdział 4.2), szczególne deficyty finansowania i podaży usług dotyczą: wsparcia osób starszych i przewlekle chorych, integracji osób z niepełnosprawnościami, profilaktyki zdrowia psychicznego, przeciwdziałania przemocy i uzależnieniom, edukacji, turystyki oraz ekologii. Obszary te traktuje się jako priorytetowe kierunki koncentracji wsparcia w całym okresie obowiązywania Programu, z zastrzeżeniem corocznego dostosowania w rocznych programach współpracy.

Szczegółowy katalog priorytetowych zadań publicznych na poszczególne lata, wraz z ich uszczegółowieniem, określać będą roczne programy współpracy.

10. Formy i sposób realizacji Programu

10.1. Formy współpracy

Współpraca przybiera formę finansową i pozafinansową, zgodnie z art. 5 ust. 2 Ustawy.

Formy finansowe m.in.:

- zlecanie realizacji zadań publicznych w trybie otwartych konkursów ofert (wspieranie lub powierzanie);
- zlecanie zadań w trybie pozakonkursowym (art. 19a Ustawy);
- upowszechnianie informacji o dostępnych źródłach finansowania oraz organizowanie i współorganizowanie działań informacyjnych i szkoleniowych dotyczących pozyskiwania środków zewnętrznych przez organizacje pozarządowe.

Formy pozafinansowe m.in.:

- konsultowanie projektów dokumentów strategicznych, programów i aktów prawnych;
- powoływanie wspólnych zespołów o charakterze doradczym i inicjatywnym;
- wsparcie merytoryczne, doradcze, szkoleniowe oraz informacyjno-promocyjne;
- udostępnianie informacji oraz obejmowanie patronatem Marszałka przedsięwzięć organizacji.

10.2. Sposób realizacji Programu

Głównym narzędziem wdrażania celów i kierunków Programu jest realizacja rocznych programów współpracy, zatwierdzanych corocznie przez Zarząd i Sejmik Województwa Kujawsko-Pomorskiego. Program realizowany będzie w szczególności poprzez:

- zlecanie realizacji priorytetowych zadań publicznych w trybie konkursowym i pozakonkursowym;

- wspieranie organizacji w pozyskiwaniu dofinansowania z innych źródeł publicznych;
- prowadzenie konsultacji projektów dokumentów i aktów prawnych dotyczących III sektora;
- powoływanie i obsługę stałych i doraźnych zespołów konsultacyjnych oraz roboczych;
- organizowanie konferencji, seminariów, szkoleń, warsztatów i spotkań;
- realizację konkursów promujących najlepsze inicjatywy społeczne;
- udzielanie stałego wsparcia merytorycznego przez pracowników Urzędu Marszałkowskiego;
- prowadzenie i aktualizację strony internetowej dedykowanej organizacjom pozarządowym, bazy organizacji pozarządowych województwa oraz redagowanie i dystrybuowanie newslettera;
- wspieranie współpracy organizacji w wymiarze terytorialnym i branżowym oraz inicjowanie sieci współpracy;
- prowadzenie działań informacyjno-promocyjnych i upowszechnianie dobrych praktyk III sektora;
- promowanie idei przekazywania 1,5% podatku na rzecz organizacji pożytku publicznego z regionu;
- realizację działań na rzecz rozwoju ekonomii społecznej oraz promocję i rozwój wolontariatu;
- wzmacnianie działalności RDPP oraz Sejmiku Organizacji Pozarządowych.

Wspólna identyfikacja i powierzanie zadań. Zadania priorytetowe, w realizację których angażowane są organizacje pozarządowe, identyfikowane są wspólnie przez Samorząd Województwa i sektor pozarządowy - w ramach prac Rady Działalności Pożytku Publicznego, Sejmiku Organizacji Pozarządowych oraz konsultacji rocznych programów współpracy - a następnie kwalifikowane do powierzenia lub wspierania w trybie Ustawy. Dobór zadań uwzględnia ich znaczenie dla osiągania celów rozwoju województwa oraz zróżnicowanie terytorialne potrzeb.

W celu zapewnienia stabilności funkcjonowania organizacji realizujących zadania istotne dla regionu Samorząd Województwa może zlecać ich wykonanie na okres dłuższy niż jeden rok budżetowy, na podstawie art. 16 ust. 3 Ustawy (umowy wieloletnie). Wieloletnie powierzanie zadań stanowi jednocześnie instrument realizacji celów rozwojowych Województwa oraz instrument wzmacniania i stabilizacji sektora pozarządowego.

11. Okres realizacji Programu

Program realizowany jest w latach 2026-2030. Obejmuje swoim zasięgiem obszar województwa kujawsko-pomorskiego. Cele i kierunki Programu wdrażane będą sukcesywnie na podstawie rocznych programów współpracy uchwalanych na każdy rok jego obowiązywania.

12. Finansowanie Programu

- Źródła i wysokość finansowania Programu corocznie określa budżet Województwa przyjmowany przez Sejmik Województwa Kujawsko-Pomorskiego.
- Wysokość środków planowanych na realizację Programu w poszczególnych latach określana będzie w rocznych programach współpracy.

- Wysokość środków przeznaczonych na realizację Programu jest uzależniona od sytuacji finansowej Województwa oraz środków corocznie zabezpieczanych w budżecie Województwa.
- Szacowane środki finansowe na realizację Programu w latach 2026-2030 przedstawia Tabela nr 1.

Tabela nr 1. Szacowana wysokość środków finansowych przeznaczonych na realizację Programu w latach 2026-2030 (w zł).

Lp.	Wyszczególnienie	2026	2027	2028	2029	2030	Źródło
1	Zlecanie zadań na podstawie Ustawy	7 200 000	7 200 000	7 200 000	7 200 000	7 200 000	BW / PFRON
2	Zlecanie zadań na podstawie ustawy o sporcie	2 000 000	2 000 000	2 000 000	2 000 000	2 000 000	BW
3	Zlecanie zadań na podstawie Prawa zamówień publicznych	130 000	130 000	130 000	130 000	130 000	BW
4	Dotacja celowa z budżetu państwa	500 000	500 000	500 000	500 000	0	BP
5	Zadanie budżetowe „Współpraca województwa z NGO”	110 000	110 000	110 000	110 000	150 000	BW
RAZEM		9 940 000	9 940 000	9 940 000	9 940 000	9 480 000	–

BW - budżet województwa; BP - budżet państwa; PFRON - Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Kwoty mają charakter szacunkowy i będą każdorocznie precyzowane w rocznych programach współpracy.

13. Założenia systemu realizacji i partnerzy

13.1. Adresaci i miejsce realizacji

Program adresowany jest do organizacji pozarządowych działających na terenie województwa kujawsko-pomorskiego oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 2 i 3 Ustawy, których działalność statutowa jest zgodna z priorytetowymi obszarami współpracy i które działają na rzecz województwa i jego mieszkańców. Miejscem realizacji jest obszar województwa kujawsko-pomorskiego.

13.2. Zarządzanie Programem

Za zarządzanie i wdrażanie Programu, w szczególności za jego koordynację, przygotowywanie wieloletnich i rocznych programów współpracy oraz sprawozdań z ich realizacji, odpowiada Departament Spraw Społecznych, wskazany jako podmiot odpowiedzialny za ten dokument w Planie realizacji ustaleń Strategii. Program realizowany jest ponadto przez departamenty Urzędu Marszałkowskiego oraz jednostki organizacyjne samorządu województwa odpowiedzialne merytorycznie za współpracę z organizacjami w sferze zadań publicznych określonych w art. 4 Ustawy.

13.3. Partnerzy współpracy

Ze strony Samorządu Województwa:

- Sejmik Województwa Kujawsko-Pomorskiego;
- Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego;

- departamenty Urzędu Marszałkowskiego i jednostki organizacyjne podległe samorządowi województwa.

Ze strony organizacji pozarządowych:

- organizacje pozarządowe oraz podmioty wymienione w art. 3 ust. 2 i 3 Ustawy;
- Sejmik Organizacji Pozarządowych Województwa Kujawsko-Pomorskiego;
- sieci, ośrodki wsparcia ekonomii społecznej, organizacje infrastrukturalne, parasolowe, federacje i związki organizacji.

Zespoły wspólne:

- Rada Działalności Pożytku Publicznego Województwa Kujawsko-Pomorskiego;
- Wojewódzka Społeczna Rada do spraw Osób Niepełnosprawnych;
- Regionalny Komitet Rozwoju Ekonomii Społecznej;
- Kujawsko-Pomorska Wojewódzka Rada Seniorów;
- Kujawsko-Pomorska Rada Kobiet;
- komisje konkursowe i inne zespoły tworzone w miarę potrzeb.

14. Monitorowanie realizacji Programu

Zasadniczym elementem zarządzania Programem jest monitorowanie i ocena postępów w realizacji celów oraz osiągniętych efektów. Monitorowanie prowadzone jest w oparciu o zdefiniowane wskaźniki i polega na systematycznej obserwacji zmian ilościowych i jakościowych. Za monitorowanie odpowiada Departament Spraw Społecznych.

Monitoring prowadzony jest systematycznie i raportowany po zakończeniu każdego roku budżetowego w oparciu o:

- publikowane dane statystyczne GUS;
- dane z jednostek organizacyjnych samorządu województwa;
- dane z departamentów merytorycznych;
- dane własne oraz pozyskane od realizatorów działań;
- wyniki analiz i informacji sporządzanych w ramach monitorowania.

Tryb i terminy pozyskiwania danych. Dane niezbędne do monitorowania pozyskiwane są: (1) od organizacji realizujących zadania publiczne - na podstawie sprawozdań z realizacji zadań, składanych zgodnie z umowami o wsparcie lub powierzenie; (2) od departamentów merytorycznych Urzędu Marszałkowskiego oraz jednostek organizacyjnych samorządu województwa - na podstawie corocznego zapytania sprawozdawczego kierowanego przez Departament Spraw Społecznych; (3) z publikowanych danych statystycznych GUS. Dane za rok poprzedni gromadzone są w terminie umożliwiającym sporządzenie sprawozdania rocznego, co do zasady do końca I kwartału roku następnego. Narzędziem gromadzenia danych jest jednolity formularz sprawozdawczy oraz baza danych prowadzona przez Departament Spraw Społecznych.

14.1. Sposób i częstotliwość pomiarów

Rodzaj pomiaru	Częstotliwość	Przebieg i wynik
Monitoring (sprawozdanie roczne)	co rok - w latach 2027, 2028, 2029, 2030 (za rok poprzedni)	Sporządzenie częściowego sprawozdania rocznego z postępów rzeczowo-finansowych oraz stopnia realizacji wskaźników; ocena efektów ilościowo-jakościowych służąca modyfikacji działań w kolejnych programach rocznych.
Ewaluacja końcowa	jednorazowo - po zakończeniu	Całościowa ocena skuteczności, efektywności, trafności i użyteczności kierunków interwencji oraz

Rodzaj pomiaru	Częstotliwość	Przebieg i wynik
	obowiązywania Programu (2031)	trwałości efektów; raport końcowy stanowi podstawę do opracowania programu na kolejny okres.

14.2. Tryb sprawozdawczy

Częściowe sprawozdanie roczne podlega zaopiniowaniu przez RDPP, a następnie jest przedkładane do zatwierdzenia Zarządowi Województwa do dnia 31 marca każdego roku. Zatwierdzone przez Zarząd sprawozdanie komórka organizacyjna przedkłada Sejmikowi Województwa w terminie do 31 maja każdego roku, po czym jest ono publikowane w Biuletynie Informacji Publicznej. Tryb ten realizuje obowiązek wynikający z art. 5a ust. 3 Ustawy. Raport z ewaluacji końcowej przedkładany jest do wiadomości Zarządowi, a następnie Sejmikowi Województwa, w terminie do 31 grudnia roku następującego po okresie obowiązywania Programu.

14.3. Ramowy harmonogram wdrażania Programu

Wdrażanie Programu przebiega zgodnie z poniższym ramowym harmonogramem, wyznaczającym kluczowe działania w poszczególnych latach jego obowiązywania oraz w roku następującym po zakończeniu okresu programowania.

Rok	Kluczowe działania
2026	rozpoczęcie wdrażania Programu, identyfikacja zadań strategicznych, uruchomienie konkursów i systemu monitoringu
2027	rozwój partnerstw międzysektorowych, wsparcie kompetencyjne NGO, pierwszy raport monitoringowy
2028	przegląd realizacji Programu i ewentualne korekty interwencji
2029	koncentracja wsparcia na zadaniach przynoszących najlepsze efekty oraz działaniach w OSI
2030	podsumowanie realizacji Programu, przygotowanie ewaluacji końcowej i założeń kolejnego Programu
2031	ewaluacja końcowa

Harmonogram ma charakter ramowy i nie ogranicza możliwości podejmowania dodatkowych działań wynikających z bieżących potrzeb rozwojowych województwa oraz ustaleń rocznych programów współpracy. Po zakończeniu 2028 r. może zostać przeprowadzony przegląd śródkresowy skuteczności realizacji Programu wraz z rekomendacjami dotyczącymi dalszych działań.

15. Wskaźniki monitorujące realizację Programu

Monitorowanie Programu prowadzone jest w oparciu o wskaźniki realizacji poszczególnych celów. Wartości docelowe określono dla całego okresu obowiązywania Programu (2026-2030). Źródłem danych jest Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego (UM WK-P).

Wskaźniki dobrano tak, aby były mierzalne i pozostawały w sferze oddziaływania Samorządu Województwa oraz realizatorów Programu; mają one charakter wskaźników produktu i rezultatu, a ich wartości docelowe wynikają ze skali planowanej interwencji. Wartości bazowe przyjmuje się na poziomie zerowym, a pomiar prowadzony jest narastająco dla okresu 2026-2030.

Oczekiwane rezultaty Programu. Realizacja Programu ma doprowadzić do trwałej, pozytywnej zmiany w funkcjonowaniu sektora, mierzonej na poziomie rezultatu. Za kluczowe efekty potwierdzające skuteczność Programu uznaje się w szczególności:

- wzrost stabilności finansowej organizacji - zwiększenie udziału zadań zleczanych w trybie wieloletnim oraz liczby organizacji korzystających z takiego finansowania;
- wzrost potencjału instytucjonalnego - zwiększenie liczby organizacji podnoszących kompetencje zarządcze i wdrażających nowe lub ulepszone usługi;
- wzrost udziału organizacji w tworzeniu i realizacji regionalnych polityk publicznych oraz w świadczeniu usług społecznych;
- wzrost aktywności obywatelskiej i skali wolontariatu;
- wzmocnienie trwałych partnerstw międzysektorowych, w tym współpracy z jednostkami samorządu terytorialnego oraz partnerami społeczno-gospodarczymi.

Ocenę osiągnięcia powyższych efektów przeprowadza się w ramach ewaluacji końcowej (rozdział 14.1); stanowi ona podstawę do zaprogramowania współpracy na kolejny okres.

Cel 1. Zwiększenie udziału organizacji w tworzeniu i realizacji polityk publicznych

Wskaźnik	Źródło danych	Stan docelowy
Liczba przeprowadzonych procesów konsultacyjnych z udziałem organizacji pozarządowych	UM WK-P	15
Liczba utworzonych zespołów doradczych i inicjatywnych z udziałem NGO	UM WK-P	5
Liczba posiedzeń RDPP WK-P	UM WK-P	10
Liczba spotkań RDPP z lokalnymi radami działalności pożytku publicznego	UM WK-P	2

Cel 2. Rozwijanie potencjału instytucjonalnego organizacji oraz dostosowanie usług do potrzeb

Wskaźnik	Źródło danych	Stan docelowy
Liczba ogłoszonych konkursów	UM WK-P	125
Liczba złożonych oferty w otwartych konkursach ofert	UM WK-P	3 750
Liczba ofert, które uzyskały dofinansowanie w otwartych konkursach ofert	UM WK-P	1 875
Liczba ofert organizacji działających nie dłużej niż 2 lata (otwarte konkursy ofert)	UM WK-P	75
Liczba ogłoszonych naborów w trybie pozakonkursowym (art. 19a)	UM WK-P	20
Liczba umów zawartych w trybie pozakonkursowym (art. 19a)	UM WK-P	115
Liczba przeprowadzonych szkoleń	UM WK-P	30
Liczba organizacji objętych doradztwem	UM WK-P	90
Liczba wieloletnich umów zawartych z organizacjami pozarządowymi na realizację zadań publicznych	UM WK-P	3
Liczba szkoleń w ramach rozwijania kompetencji liderkich	UM WK-P	5

Cel 3. Promowanie aktywności obywatelskiej i wolontariatu

Wskaźnik	Źródło danych	Stan docelowy
Liczba przeprowadzonych konkursów na najlepsze inicjatywy społeczne	UM WK-P	5
Liczba nagrodzonych organizacji w konkursach na najlepsze inicjatywy społeczne	UM WK-P	40
Liczba kampanii na rzecz promowania wolontariatu	UM WK-P	5
Liczba działań promujących dobre praktyki w obszarze aktywności obywatelskiej	UM WK-P	5
Liczba przedsięwzięć promujących aktywność obywatelską i wolontariat realizowanych przy wsparciu Samorządu Województwa	UM WK-P	10

Cel 4. Budowa partnerskiego modelu współpracy oraz wzmocnienie dialogu międzysektorowego

Wskaźnik	Źródło danych	Stan docelowy
Liczba spotkań sieciujących z udziałem przedstawicieli JST i NGO	UM WK-P	5
Liczba spotkań, forów, konferencji, seminariów i dni otwartych służących wzmocnianiu dialogu i współpracy pomiędzy organizacjami pozarządowymi, Samorządem Województwa oraz innymi partnerami społecznymi	UM WK-P	7

16. Powiązanie Programu z realizacją Strategii rozwoju województwa i Planem realizacji ustaleń Strategii

Program stanowi dokument operacyjny służący realizacji Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku - Strategia Przyspieszenia 2030+.

Realizacja Programu odbywa się poprzez wdrażanie działań zgodnych z celami Strategii, w szczególności w zakresie wspierania społeczeństwa obywatelskiego, rozwoju usług społecznych, zdrowia, kultury i aktywności obywatelskiej.

Podstawowym punktem odniesienia Programu w Strategii jest cel operacyjny 54 „Współpraca dla rozwoju regionu” (cel główny 5 „Spójne i bezpieczne województwo”), a w jego ramach kierunek działań 5401 „Rozwój sektora pozarządowego i jego aktywny udział w prowadzeniu polityki rozwoju województwa”. Kierunek ten obejmuje wzmocnianie sektora pozarządowego jako animatora rozwoju społeczeństwa obywatelskiego oraz partnera samorządów w realizacji zadań publicznych, w szczególności poprzez powierzanie organizacjom prowadzenia zadań - co stanowi bezpośrednią podstawę strategiczną dla mechanizmu współpracy określonego w niniejszym Programie. Program przyczynia się ponadto do realizacji kierunków 5402 „Rozwój wolontariatu oraz rad działalności pożytku publicznego”, 5408 „Rozwój przedstawicielstw różnych środowisk jako partnerów dla kształtowania rozwoju lokalnego” i 5409 „Zwiększenie partycypacji społecznej w procesach rozwoju lokalnego i regionalnego”, a komplementarnie - do celów operacyjnych 21 „Aktywność społeczna i rozwój społeczeństwa obywatelskiego” oraz 22 „Rozwój wrażliwy społecznie” (cel główny 2 „Zdrowe, aktywne i zamożne społeczeństwo”).

16.1. Miejsce Programu w systemie wdrażania Strategii

W systemie wdrażania Strategii poszczególne dokumenty pełnią komplementarne funkcje:

- **Strategia** - określa cele rozwojowe województwa;

- **Plan realizacji** - wskazuje projekty kluczowe oraz mechanizmy wdrażania ustaleń Strategii;
- **programy rozwoju i polityki sektorowe** - uszczegóławiają kierunki interwencji w poszczególnych obszarach tematycznych;
- **Program współpracy** - zapewnia realizację komponentu społecznego i partnerskiego poprzez zaangażowanie organizacji pozarządowych.

Program stanowi zatem dokument operacyjny (wdrożeniowy) Strategii, realizowany zgodnie z Planem realizacji. Wpisuje się w system realizacji Strategii poprzez wspieranie działań wskazanych w Planie, w tym realizację działań miękkich, społecznych i animacyjnych, stanowiących uzupełnienie projektów infrastrukturalnych i systemowych.

16.2. Powiązanie z projektami kluczowymi i Obszarami Strategicznej Interwencji

Program pełni funkcję uzupełniającą wobec projektów kluczowych wskazanych w Planie realizacji i opisanych w fischkach projektowych, które obejmują działania infrastrukturalne, usługowe i systemowe wymagające komponentu społecznego i animacyjnego. Organizacje pozarządowe, wspierane poprzez Program, realizują działania komplementarne do projektów kluczowych, w szczególności poprzez:

- świadczenie usług społecznych i zdrowotnych (np. działania profilaktyczne, wsparcie osób zagrożonych wykluczeniem);
- działania aktywizacyjne i integracyjne na poziomie lokalnym;
- animację społeczną i rozwój kapitału społecznego w obszarach objętych interwencją;
- działania edukacyjne i informacyjne wspierające wdrażanie projektów.

Mechanizm powiązania z projektami kluczowymi polega na ogłaszaniu konkursów ofert w obszarach zgodnych z zakresem rzeczowym projektów oraz na kierowaniu wsparcia w szczególności do obszarów objętych interwencją strategiczną (OSI). Projekty kluczowe, zgodnie z fischkami projektowymi, pogrupowano w kategorie odpowiadające tematowi Strategii: projekty społeczne, zdrowotne, edukacyjne, kulturalne i sportowe oraz środowiskowe; działania Programu odpowiadają komponentom społecznym tych kategorii.

Spośród projektów kluczowych ujętych w Wykazie projektów kluczowych Strategii bezpośrednio z zakresem Programu powiązany jest projekt „Rozwój NGO siłą Kujaw i Pomorza”. Jego celem jest wzmocnienie potencjału ludzkiego, organizacyjno-technicznego i funkcjonalnego organizacji pozarządowych poprzez kompleksowe działania szkoleniowo-doradcze, rozwój współpracy wewnątrz- i międzysektorowej oraz wsparcie finansowe indywidualnych planów rozwoju organizacji. Program współpracy zapewnia komponent partnerski i animacyjny komplementarny wobec tego przedsięwzięcia, angażując organizacje pozarządowe jako jego realizatorów i odbiorców wsparcia. Podstawowe informacje o projekcie przedstawia poniższa tabela.

Projekt kluczowy powiązany z Programem	
Projekt kluczowy	„Rozwój NGO siłą Kujaw i Pomorza”
Powiązanie ze Strategią	Cel główny 2 „Zdrowe, aktywne i zamożne społeczeństwo”; cel operacyjny 21 „Aktywność społeczna i rozwój społeczeństwa obywatelskiego”; kierunki działań 2201, 2202 i 2204.
Zakres przedsięwzięcia	Kompleksowe szkolenia i doradztwo dla organizacji pozarządowych, rozwój współpracy wewnątrz- i międzysektorowej (spotkania branżowe, sieciujące, wizyty studyjne) oraz wsparcie finansowe na realizację indywidualnych planów rozwoju (IPR) organizacji.

Projekt kluczowy powiązany z Programem	
Źródło finansowania	Program Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza 2021–2027 (RPO WK-P), Priorytet 8, Działanie 08.21; szacunkowa wartość projektu 5 337 696,25 zł, w tym dofinansowanie 5 070 502,90 zł.
Okres realizacji	2024–2027.
Kluczowe efekty (produkty)	Objęcie wsparciem 113 organizacji społeczeństwa obywatelskiego; wsparcie 21 organizacji we wdrażaniu nowych metod działania lub rodzajów usług; objęcie wsparciem 150 przedstawicieli organizacji.
Rola Programu współpracy	Zapewnienie komponentu partnerskiego i animacyjnego, angażowanie organizacji pozarządowych jako realizatorów i odbiorców wsparcia oraz spójność z systemem otwartych konkursów ofert.

Niezależnie od przedsięwzięć ujętych w Wykazie projektów kluczowych, Program realizowany jest również poprzez coroczne zadania w trybie otwartych konkursów ofert, komplementarne wobec projektów kluczowych w poszczególnych obszarach tematycznych.

16.3. System odpowiedzialności i koordynacji

System odpowiedzialności w ramach Programu jest spójny z systemem zarządzania określonym w Planie realizacji:

- **Departament Planowania Rozwoju i Innowacji** - pełni funkcję koordynatora strategicznego, zapewniając zgodność działań Programu z Planem realizacji oraz integrację z innymi dokumentami programowymi i projektami kluczowymi;
- **departamenty merytoryczne** - odpowiadają za wdrażanie działań odpowiadających zakresowi projektów wskazanych w fischkach projektowych, w tym za przygotowanie konkursów tematycznych i nadzór nad ich realizacją;
- **jednostki organizacyjne oraz partnerzy społeczni** - zapewniają wykonanie działań operacyjnych oraz zbieranie danych niezbędnych do monitorowania;
- **organizacje pozarządowe** - pełnią rolę bezpośrednich realizatorów komponentów społecznych, odpowiadając za osiągnięcie przypisanych im rezultatów.

Bieżące zarządzanie Programem oraz jego sprawozdawczość pozostają w gestii departamentu właściwego ds. współpracy z organizacjami pozarządowymi, zgodnie z rozdziałem 13.2 oraz z przypisaniem odpowiedzialności w Planie realizacji.

16.4. Integracja monitoringu i sprawozdawczości

Monitoring Programu prowadzony jest zgodnie z rozdziałem 14 i stanowi jednocześnie źródło danych dla systemu monitorowania Strategii. Dane gromadzone w ramach sprawozdawczości Programu są przekazywane do Departamentu Planowania Rozwoju i Innowacji (DPRiI) na potrzeby systemu monitorowania Strategii i wykorzystywane w raportach z realizacji Strategii oraz w analizach rozwoju regionu. Celem jest zapewnienie jednego, spójnego obiegu danych i uniknięcie prowadzenia dwóch niezależnych, dublujących się systemów ich gromadzenia.

Integracja z systemem monitorowania Strategii nie zwalnia z ustawowego obowiązku sporządzania i przedkładania sprawozdań z realizacji Programu, o którym mowa w art. 5a ust. 3 Ustawy. Roczne sprawozdanie z realizacji Programu, opisane w rozdziale 14.2, jest przedkładane Sejmikowi Województwa do 31 maja i publikowane w Biuletynie Informacji Publicznej niezależnie od raportowania na potrzeby Strategii.

16.5. Wkład Programu w realizację celów Strategii

Zgodnie z rozdziałem 9 zakres przedmiotowy Programu został powiązany z ustawowym katalogiem zadań publicznych (art. 4 Ustawy), co zapewnia trwałość zapisów. Jednocześnie działania realizowane w ramach Programu przyczyniają się do osiągania wybranych celów

Strategii, przede wszystkim w wymiarze społecznym, obywatelskim oraz jakości i dostępności usług.

Zgodnie z rozdziałem 16.1 podstawą strategiczną Programu jest kierunek działań 5401 (cel operacyjny 54 „Współpraca dla rozwoju regionu”), dedykowany rozwojowi sektora pozarządowego. Wartości wskaźników Programu stanowią wkład w monitorowanie postępu realizacji tego kierunku oraz celów komplementarnych i są przekazywane do systemu monitorowania Strategii.

Wskaźniki Programu (rozdział 15) mierzą bezpośrednie produkty i procesy współpracy z organizacjami pozarządowymi. Ich wartości stanowią wkład w monitorowanie postępu realizacji celów Strategii i są przekazywane do systemu monitorowania Strategii. Przyporządkowanie wskaźników Programu do konkretnych wskaźników rezultatu Strategii oraz ich identyfikatory określa Strategia i System monitorowania realizacji jej ustaleń; powiązania przedstawione poniżej mają charakter kierunkowy.

Obszar działań Programu	Powiązany cel / obszar Strategii	Sposób, w jaki Program przyczynia się do realizacji
Konkursy ofert, wolontariat, aktywność obywatelska	Rozwój kapitału społecznego i społeczeństwa obywatelskiego	Angażowanie organizacji i wolontariuszy w działania na rzecz społeczności lokalnych
Zlecanie usług społecznych i zdrowotnych	Wysoka jakość i dostępność usług społecznych	Świadczenie usług przez NGO, w tym profilaktyka i wsparcie grup wrażliwych
Działania integracyjne i na rzecz grup wrażliwych	Spójność społeczna i przeciwdziałanie wykluczeniu	Wsparcie osób zagrożonych wykluczeniem, osób z niepełnosprawnościami i seniorów
Profilaktyka i edukacja zdrowotna	Zdrowie publiczne	Realizacja działań profilaktycznych, w tym w zakresie zdrowia psychicznego
Edukacja, kultura, sport, turystyka	Rozwój edukacji, kultury i tożsamości regionalnej	Realizacja zadań publicznych w obszarach nauki, kultury i kultury fizycznej
Ekologia i edukacja ekologiczna	Zrównoważony rozwój i ochrona środowiska	Działania ekologiczne i edukacyjne realizowane przez organizacje pozarządowe

Powyższe powiązania mają charakter kierunkowy. Szczegółowy katalog wskaźników Strategii oraz ich identyfikatory określa Strategia i System monitorowania realizacji jej ustaleń; Program nie ustanawia odrębnego systemu oznaczeń wskaźników strategicznych.

16.6. Powiązanie z Obszarami Strategicznej Interwencji (OSI)

Program w sposób bezpośredni wpisuje się w realizację działań wobec Obszarów Strategicznej Interwencji (OSI) określonych w Planie realizacji ustaleń Strategii. Działania Programu mają charakter komplementarny wobec interwencji infrastrukturalnych i systemowych, dostarczając komponentu społecznego, animacyjnego i usługowego realizowanego przez organizacje pozarządowe. Ukierunkowanie wsparcia na poszczególne

typy obszarów pozwala różnicować interwencję terytorialnie, stosownie do zdiagnozowanych deficytów:

- Miejskie Obszary Funkcjonalne (MOF) - działania aktywizacyjne i integracyjne oraz rozwój usług społecznych;
- gminy o negatywnej sytuacji społeczno-gospodarczej - projekty przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu oraz animacja lokalna;
- obszary niedoboru wody - edukacja ekologiczna i działania środowiskowe;
- obszary peryferyjności transportowej - wzmacnianie dostępności usług społecznych oraz aktywizacja mieszkańców.

Kierowanie wsparcia do obszarów OSI realizowane jest w szczególności poprzez odpowiednie kształtowanie warunków otwartych konkursów ofert w rocznych programach współpracy.

16.7. Powiązanie z lokalnymi grupami działania i lokalnymi strategiami rozwoju

Istotnym ogniwem współpracy sektora pozarządowego z samorządem w wymiarze terytorialnym są lokalne grupy działania (LGD) - partnerstwa trójsektorowe, w znacznej części funkcjonujące w formie organizacji pozarządowych - realizujące lokalne strategie rozwoju (LSR) w formule rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność (RLKS). Na obszarach wiejskich i miejsko-wiejskich LGD wdrażają przedsięwzięcia z zakresu aktywizacji społecznej, rozwoju usług, przedsiębiorczości społecznej i wzmacniania kapitału społecznego, zbieżne z celami Programu.

Program traktuje LGD oraz realizowane przez nie LSR jako komplementarny kanał angażowania organizacji pozarządowych w rozwój lokalny. Samorząd Województwa wspiera powiązanie działań Programu z wdrażaniem LSR poprzez wymianę informacji, promocję dobrych praktyk oraz spójność tematyczną konkursów ofert z priorytetami lokalnych strategii, unikając dublowania interwencji finansowanych w ramach instrumentów LEADER/RLKS.

17. Podsumowanie

Wieloletni Program Współpracy Samorządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z organizacjami pozarządowymi na lata 2026-2030 stanowi dokument operacyjny (wdrożeniowy) strategii rozwoju województwa - Strategii Przyspieszenia 2030+ - ujęty w Planie realizacji jej ustaleń jako regionalny dokument programowy oznaczony kodem RDP03. W perspektywie pięcioletniej Program wyznacza ramy, zasady i kierunki współpracy Samorządu Województwa z sektorem pozarządowym, opierając je na wynikach diagnozy kondycji III sektora oraz na modelu partycypacyjnym uwzględniającym doświadczenia i stanowiska obu sektorów.

Przeprowadzona diagnoza pozwoliła zidentyfikować cztery podstawowe wyzwania rozwojowe sektora: stabilizację i zwiększenie dostępności finansowania wraz z uproszczeniem procedur, profesjonalizację i wzmocnienie potencjału instytucjonalnego organizacji, rozwój aktywności obywatelskiej i wolontariatu - zwłaszcza wśród osób młodych - oraz budowę trwałego, partnerskiego modelu dialogu międzysektorowego. Wyzwania te stały się bezpośrednim punktem odniesienia dla wizji, celu głównego oraz czterech celów szczegółowych Programu.

Realizacja Programu opiera się na rocznych programach współpracy uchwalanych na każdy rok jego obowiązywania, a jej głównym instrumentem pozostaje zlecenie organizacjom pozarządowym zadań publicznych w trybie konkursowym i pozakonkursowym, uzupełnione formami pozafinansowymi - konsultacjami, wsparciem doradczo-szkoleniowym oraz działaniami informacyjno-promocyjnymi itp. Wsparcie różnicowane jest terytorialnie stosownie do Obszarów Strategicznej Interwencji, z uwzględnieniem roli lokalnych grup działania i realizowanych przez nie lokalnych strategii rozwoju.

Program wnosi bezpośredni wkład w realizację celu operacyjnego 54 „Współpraca dla rozwoju regionu” oraz kierunku działań 5401, a komplementarnie - w osiąganie dalszych celów Strategii w wymiarze społecznym i obywatelskim. Postępy jego wdrażania podlegają systematycznemu monitorowaniu w oparciu o wskaźniki produktu i rezultatu, a całościowa ocena skuteczności interwencji nastąpi w ramach ewaluacji końcowej. Oczekiwanym efektem Programu jest trwałe wzmocnienie pozycji organizacji pozarządowych jako równorzędnych partnerów Samorządu Województwa oraz rozwój społeczeństwa obywatelskiego, przekładające się na poprawę jakości życia mieszkańców województwa kujawsko-pomorskiego.

17.1. Sposób tworzenia programu i przebieg konsultacji

Wieloletni program współpracy samorządu województwa kujawsko – pomorskiego z organizacjami pozarządowymi na lata 2026-2030 powstał z inicjatywy Departamentu Spraw Społecznych Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego. W 2024 roku Departament zlecił przeprowadzenie badania potencjału organizacji pozarządowych i sytuacji wolontariatu w województwie kujawsko-pomorskim, którego wyniki stanowiły punkt wyjścia do prac nad wieloletnim programem.

Z początkiem 2025 roku powstał wstępny harmonogram prac nad wieloletnim programem, który był aktualizowany w miarę potrzeb. W marcu 2025 r. odbyły się wybory do składu „Zespołu ds. opracowania „Wieloletniego programu współpracy samorządu Województwa kujawsko-pomorskiego z organizacjami pozarządowymi na lata 2026-2030”. Zespół docelowo składał się z 28 osób, w tym 14 osób reprezentujących III sektor (6 osób wybranych z przedstawicieli Sejmiku NGO i RDPP WK-P) i (8 osób wybranych w wolnych wyborach) oraz z 14 przedstawicieli Urzędu Marszałkowskiego – praktyków reprezentujących komórki ściśle związane z realizacją zadań w oparciu o ustawę o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Na przełomie maja i czerwca 2025 r. odbyły się dwa spotkania warsztatowe, podczas których powstała wizja programu, oraz informacja na temat stanu współpracy sektora pozarządowego z samorządem województwa kujawsko-pomorskiego, zawierająca także przeprowadzoną podczas warsztatów analizę SWOT. Zespół dokonał podsumowania dotychczasowej współpracy między sektorami i tym samym ustalił, w jakim kierunku powinny zmierzać zapisy programowe. Podczas spotkania wypracowano również cele, w oparciu o które realizowane będą działania programowe będące konsekwencją założonych celów. Podczas spotkań przeanalizowano także dokumenty strategiczne województwa i wypracowano działania służące realizacji założonych wcześniej celów, oraz określono w zgodności ze strategią rozwoju województwa priorytetowe obszary zadań publicznych. Kolejnym etapem było przygotowanie wstępnej wersji projektu wieloletniego programu, która zgodnie z kartą uzgodnień została przekazana do Departamentu Planowania Rozwoju i Współpracy Regionalnej. Departament w październiku 2025 r. przekazał swoje uwagi do dokumentu. Po uwzględnieniu wszystkich uwag przygotowano kolejną wersję projektu Programu i w lipcu 2026 r. skierowano ponownie do uzgodnień z Departamentem Planowania (...).